

ЕКОНОМІЧНА НЕЕФЕКТИВНІСТЬ КОМУНІКАЦІЙ В СИСТЕМІ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

Фахівцями з різних галузей економічних наук досліджувалися комунікаційні перешкоди, що дозволило ґрунтовно їх систематизувати, класифікувати та виробити превентивні механізми попередження чи усунення. Облікові комунікації розглядалися епізодично в рамках інформаційного менеджменту або інформаційних систем та технологій. Значна кількість недоліків в організації комунікаційного процесу є неактуальними для системи обліку, а методи усунення перешкод – недовірними в умовах запровадження комп'ютерно-комунікаційної техніки. Усі організаційні, технічні, інформаційні та психологічні чинники безпосередньо пов'язані з економічними процесами на підприємстві.

У більшості випадків комунікаційні бар'єри виникають через можливі економічні витрати підприємства на програми розвитку системи управління та обліку. Відсутність коштів на оновлення фізично та морально застарілого обладнання призводить до інформаційних дисбалансів на підприємстві. Бажання оптимізувати витрати підприємства призводить до економії на потрібному програмному та технічному забезпеченні. Досить часто керівництво надає перевагу використанню багатьох безкоштовних або маловартісних комп'ютерних програм над придбанням єдиного комп'ютерного забезпечення, сконфігурованого під індивідуальні потреби підприємства. Використання декількох функціонально обмежених програм може призвести до паралельного виконання ідентичних облікових функцій унаслідок неможливості інформаційної синхронізації, що значно погіршує комунікаційний процес.

Також, неефективність комунікаційних каналів може бути причиною неналежного ставлення зовнішнього одержувача облікової інформації до комунікацій. Невдала податкова політика держави призвела до неоднозначного ставлення підприємців до електронного адміністрування податків та обов'язкових зборів. Фіскальною службою була запроваджена система обов'язкової електронної реєстрації податкових накладних без розроблення дієвих механізмів інформаційного обміну та інструкційних рекомендацій для фахівців з обліку і контролю. Більшість підприємств відмовлялися від новацій через низьку ефективність комунікацій, відсутність змін в програмному забезпеченні для формування податкових накладних, неналежний рівень роз'яснень працівниками фіскального органу. Як наслідок, законодавцю довелося відкласти на значний термін впровадження реформи електронного декларування.

Підприємства надають перевагу особистим письмовим комунікаціям при взаємодії з фіскальною службою. Мотивацією до відмови від електронних комунікацій виступає більша довіра до особистої подачі звітності, після прийому якої податковий працівник надає завірений печаткою письмовий доказ про факт реалізації комунікаційного процесу. Юридичний доказ звітування забезпечує впевненість підприємця в неможливості нарахування штрафних санкцій за несвоєчасну чи помилкову подачу звітних форм, перевірку яких особисто провів працівник фіскальної служби в рамках комунікаційного зв'язку. Відправка електронної звітності не дає, на думку керівників багатьох підприємств, належної впевненості в комунікаціях.

Відсутність захисту від несанкціонованого доступу до комунікаційних каналів підвищує відкритість облікових даних. В умовах неналежної інформаційної безпеки зростає ймовірність витоку конфіденційної інформації за інформаційні межі підприємства. Потрапляння облікових даних до конкурентів може призвести до економічних збитків та інших негативних наслідків. Через ненадійність інформаційних зв'язків значна кількість підприємців відмовляються від зовнішніх комунікацій з метою обмеження витоку облікових даних, які містять комерційну таємницю.

Іншими словами, економічні збитки від розголошення внутрішньої облікової інформації можуть перевищувати позитивні ефекти від налагодження ефективних комунікацій. Також, низька економічна ефективність може бути проявом вибору неадекватних засобів комунікацій для підприємств різних розмірів чи організаційно-правових форм. Така ситуація характерна для невеликих підприємств, які для автоматизації обліку та реалізації комунікаційних зв'язків обирають складні комплекси комп'ютерних програм, плануючи в майбутньому розширювати розміри бізнесу. Недосягнення планових економічних показників призводить до зростання термінів окупності інвестицій в інформаційно-комунікаційну техніку. Значна частина функцій програмного забезпечення може бути незатребувана, що знижує ефективність автоматизаційно-комунікаційних процесів на підприємстві.

Узагальнення економічних бар'єрів при налагодженні комунікаційних зв'язків дозволяє зробити висновок про складність та комплексність налагодження ефективних комунікацій в обліку і контролі на підприємстві. Без врахування комунікаційних перешкод неможлива організація належного інформаційного обміну між системи обліку, контролю та управління.

Олеся НАДОЛІШНА

*Харківський торговельно-економічний коледж
Київського національного торговельно-економічного університету*

РОЗВИТОК СИСТЕМИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

У сучасному світі інтенсивно відбувається становлення і функціонування глобальної економіки сталого розвитку, а це, в свою чергу, потребує адекватного вимірювання фактів господарської діяльності в усіх країнах світу. Розвиток світових господарських відносин у рамках глобалізації став однією з об'єктивних умов істотних змін як в українській системі бухгалтерського обліку та звітності, так і в облікових системах практично всіх країн. Причому відображення сучасних міжнародних процесів у національних облікових системах становить складні, багато в чому поки що не вирішені проблеми. Тому узагальнення досвіду з адаптації національних облікових систем до міжнародних стандартів бухгалтерського обліку з метою їх використання у вітчизняній практиці зумовлює актуальність даної проблематики. Для позитивних результатів глобалізацію слід проводити на основі державної політики, спрямованої на рішення економічних і соціальних проблем суспільства. Бухгалтерський облік як система знань (наука) та практична діяльність є однією з основних складових, що допомагають вирішувати економічні та соціальні проблеми суспільства. [1]

Система України, як і в інших країнах, також має свої специфічні риси. Перехід економіки України на ринковий механізм господарювання, прагнення до вступу у Європейське співтовариство викликали необхідність суттєвих змін в системі бухгалтерського обліку, її адаптації до міжнародних стандартів обліку. Тому вивчаючи зарубіжний досвід щодо створення і розвитку систем бухгалтерського обліку, необхідно звертати увагу на питання визначення суттєвих факторів, що впливають на формування моделей бухгалтерського обліку та побудову національних систем обліку у країнах світу.

На формування системи бухгалтерського обліку впливає сукупність соціальних, економічних, правових та інших факторів, склад та сутність яких визначили вітчизняні та зарубіжні вчені. Розглянемо найважливіші фактори, що впливають на розвиток системи обліку:

1) Якісний та кількісний склад інвесторів і кредиторів та інформаційні зв'язки підприємства з ними;